

KEMPPAISET KAINUUSSA

1988 – 2021

JÄSENLEHTI 1 /2021

Komulanköngäs Hyrynsalmi. Kuva: Matti Kemppainen

KEMPPAISTEN
SUKUSEURA RY

Lehti sisältää jäsenmaksulomakkeen

SISÄLLYSLUETTELO

Sisällysluettelo.....	2
Sukuseuran hallitus.....	2
Puheenjohtajan tervehdys ja sukuseuran vuosikokouskutsu.....	3
Toimintakertomus 2020.....	
Toimintasuunnitelma ja talousarvio 2022-2023.....	
Kemppais-suvun levinneisyys.....	
Siperiaan karkotetut kemppaiset 1800-luvulla.....	
Sukuseuran jäsenmaksu 2021.....	
Tammimetsän perustaminen Kainuun Opistolle.....	

Päätoimittaja: Matti Kemppainen

Toimituskunta: Kemppaisten sukuseura ry:n hallitus

Painopaikka: Paltamon Kirjapaino Ky

SUKUSEURAN HALLITUS

kemppaisten.sukuseura@gmail.com

Sukuseuran puheenjohtaja

Matti Kemppainen

Lietekyläntie 85

89400 Hyrynsalmi

+358 44 5705501

matt.a.kempp@gmail.com

Varapuheenjohtaja

Tuomas Kemppainen

Puulinnankatu 8 A 12

90570 Oulu

+358 50 3723766

tuomas@puukko.biz

Sihteeri

Ari Kemppainen

Markkikedontie 7

68320 Ruotsalo

+358 40 7718432

arikalervo.kemppainen@gmail.com

Jäsen

Eeva-Liisa Kemppainen

Hallanmaantie 33 B

89400 Hyrynsalmi

+358 40 0768219

eppu@hyrynsalmi.net

Jäsen

Satu Kemppainen

Halemekatu 12

89200 Puolanka

+358 40 7332598

satu.kemppainen1@gmail.com

Jäsen

Helena Aaltonen

Kuikanniementie 10

88610 Vuokatti

+358 44 7100854

helena.vuokatti@gmail.com

Jäsen

Jesse-Joonas Kemppainen

Savonkatu 21 C 57

70110 Kuopio

+358 44 5149529

kemppainen.jessejoonas@gmail.com

Hyvät jäsenlehdien lukijat

Viime vuotta toimintaamme rajoitti globaali korona-epidemia. Matka sukumme juurille Savoan jouduttiin perumaan. Samoin keväälle ja syksyille suunnitellut kainuulaisten sukujen koulutukset ja yhteinen tapaaminen. Epidemian päätyminen ei vieä ole tiedossa, mikä on näkynyt ja näkyy tämän vuoden toiminnassa. Toivon mukaan jo loppuvuodesta voidaan palata normaaliin. Kuitenkin sukututkimusrintamalla yksittäisten henkilöiden sukututkimusinnostus on lisääntynyt. Tiedusteluja ja selvityspyyntöjä on ollut enemmän kuin aikaisempina vuosina.

Kuitenkin nyt on ennen kaikkea katsottava tulevaisuuteen. Kesän varsinaisessa vuosikokouksessa päätetään seuraavien kahden vuoden toiminnasta sekä miten tullaan toimimaan siitä eteenpäin. Toiminta kaipaa pidemmän aikavälin strategiaa. Siinä kaivataan jäsenistön aktiivisuutta. Lisäksi kokouksessa valitaan hallitus, 3-7 jäsentä. Itse olen väistymässä sukuseuran puheenjohtajuudesta. En tule kuitenkaan jättämään sukututkimusta ja tulen tukemaan hallitusta kykyjeni mukaan.

Sukuseuran hallituksessa 28.2.2021 teimme päätöksen sukukirjan I-osan asettamisesta kotisivuillemme, mistä se tulee olemaan vapaasti ladattavissa. Tällä haluamme vauhdittaa II-III -osien myyntiä. Pienten kirjaerien paino- ja toimituskustannukset ovat liian korkeat.

Viime vuonna jäi jäsenmaksutulomme arvioidusta. Enemmän kuin puolelta vuosijäsenistä jäi jäsenmaksu suorittamatta. Syynä voi olla jäsenmaksun unohtuminen, koska maksulomake jäsenlehdessä mukana ei tule riittävästi huomioituksi. Jäsenmaksujärjestelmäämme on syytä kehittää. Tämän vuoden jäsenmaksun yhteydessä sen voi korvata kun merkitsee viestiin myös vuoden 2020 maksun.

Toivon mukaan saamme 24.7.2021 Mieslahdessa Kainuun Opistolla pidettävään varsinaiseen kokoukseen saamme runsaasti osanottajia.

Matti Kempainen
sukuseuran puheenjohtaja

SUKUKOKOUS

Kemppaisten suruseura ry:n seuraava sääntömääräinen varsinainen sukukokous Paltamon Mieslahdessa Kainuun Opistolla lauantaina 24.7.2021 klo 13.00. Osoite Tahvintie 4, 88380 Mieslahti. Käsitellään sääntömääräiset asiat

Ilmoittautumiset joko puheenjohtajalle tai sihteerille

Lounasruokailu omakustanteinen 15 euroa

Opistolla mahdollisuus majoittumiseen. Varaukset: kansanopistos sihteeri Sinikka Korhoselle sähköposti: sinikka.korhonen@kainuunopisto.fi puh. +358 44 2990826

Kainuun Opisto 1920-luvulla

Toimintakertomus vuodelta 2020

Hallinto

Hallitus 1.1.2020-31.12.2020

Matti Kempainen
Hyrynsalmi, puheenjohtaja
Tuomas Kempainen
Oulu, varapuheenjohtaja
Eeva-Liisa Kempainen
Hyrynsalmi, jäsen
Ari Kempainen
Kokkola, jäsen
Satu Kempainen
Puolanka, jäsen
Helena Aaltonen
Sotkamo, jäsen
Jesse-Joonas Kempainen
Kuopio, jäsen

Toiminnantarkastajat

Lauri Kempainen, Paltamo
Aaro Kempainen, Kajaani

Varatoiminnantarkastajat

Liisa Juntunen, Hyrynsalmi
Esa Kempainen, Hyrynsalmi

Sukuseuran hallitus valitsi 27.10.2019 tehtävävastuut toistaiseksi

Tilikirjanpito: Eeva-Liisa Kempainen
Rahastonhoito: Matti Kempainen
Web-sivujen hoito: Tuomas Kempainen
Sihteeri: Ari Kempainen
Jäsenrekisterin hoito: Matti Kempainen

Sukuseuran hallitus piti vuoden aikana yhden etäkokouksen 2.5.2020.

Sukukirjat ja sukuseuran myyntituotteet

Kts. Liite (ei kirjattu taseeseen)

Jäsentilanne

-Sukuseuraan sukuseuraan liittynyt vuoden aikana 3 uutta jäsentä
-Ainajäsenet 124
-Vuosijäsenet 192

Vuosijäsenmaksu jäänyt suorittamatta 117

jäseneltä.

Sukuseuran jäsen katsotaan eronneeksi jos jäsenmaksu on maksamatta viimeiseltä kahdelta vuodelta.

Toiminta

Sukuseuramme toiminta perustui vuoden 2019 varsinaisen sukkokokouksen hyväksymään toimintasuunnitelmaan vuodelle 2020. Rahastonhoitajan tehtäviä hoiti puheenjohtaja Matti Kempainen. Sukuseura julkaisi yhden jäsenlehden 1/2020. Jäsenlehti lähetetty 316 jäsenrekisterissä olevalle jäsenelle.

Toimintavuonna koronaepidemian takia ei voitu toteuttaa toimintasuunnitelmassa olleita tilaisuuksia ja tavoitteita. Kainuulaisten sukuseurojen tapaamiset ja koulutukset oli peruttava. Muutoin varsinainen toiminta on perustunut sukuseuralle tulleiden pyyntöjen selvittämiseen ja avustamiseen sukututkimuksen osalta.

Talous

Tulot: 2041,00

Kulut: 1072,45 e

Tilikauden ylijäämä: 958,55 e

Sukuseuran pankkitilin saldo 31.12.2020 4.620,66 euroa.

Muu toiminta

Sukuseura on jäsenenä Sukuseurojen Keskusliitossa.

Toimintasuunnitelma vuosille 2022 ja 2023

Yleistä

Sukuseuran hallituksen tehtävänä on hoitaa sukuseuran hallintoa ja tehtäviä varsinaisen sukukokouksen hyväksymällä tavalla.

Mikäli tarvetta on, sukuseuran hallitus kutsuu koolle ylimääräisen kokouksen.

Sukututkimus ja koulutustoiminta

Osallistutaan sukuseurojen yhteisiin koulutus- ja tapaamistilaisuuksiin.

Ehitetään tuotemyyntiä: sukukirjojen markkinointia jatketaan sukutapaamisten yhteydessä, jäsenlehtien ja kotisivujen kautta sekä toivotaan sukuseuran jäsenten aktiivisuutta markkinoida ja myydä kirjamme.

Tiedotus

Tehdään vuosittain vähintään yksi jäsenlehti. Lehden sisällöstä ja artikkeleista vastaa sukuseuran hallitus. Lehteen tulee saada sukuseuran jäsenten juttuja, kuvia ja artikkeleita, joilla saadaan lisää kiinnostavuutta.

Jatketaan kehittelyä sähköisen tiedottamisen lisäämiseksi ja sähköisen jäsenlehden luomiseksi. Tällä pyritään lisäämään aktiivisuutta vuorovaikutteiseen tiedottamiseen sukuseuran hallituksen ja sukuseuran jäsenten kesken.

Jäsenhankinta ja talous

Jäsenhankinnan tehostamistoimiin haetaan keinoja tavoitteena saada varsinkin uusia nuoria jäseniä. Haetaan uusia toimintatapoja ja toivotaan jäseniltä evästyksiä keinoista sekä tavoitteista. Jäsenmaksujärjestelmän toimivuuteen haetaan kehittämissuunnitelmia. Esitetään vuosijäsenmaksuksi 15,00 euroa.

Jatketaan toimenpiteitä ulkomailla asuvien ja olevien saamiseksi mukaan toimintaamme sekä seuramme jäseniksi.

Tiedottamista tulee tehostaa jäsenten osoitteenmuutoksissa. Samoin ilmoitusmenettelyä, jos joku haluaa erota sukuseurasta, kuin myös niissä tapauksissa, missä sukuseuran jäsen on poistunut keskuudestamme.

Sukukokous

Sääntömääräinen sukuseuran seuraava varsinainen sukukokous on v. 2023.

Mikäli on tarve pitää sukuseuran yleinen kokous niin sukuseuran hallitus kutsuu sen koolle.

Muu toiminta

Kannustetaan sukuseuramme jäseniä keräämään tarinoita ja kertomuksia henkilöistä, tapahtumista ja myös nykyhetkestä.

Jäsenrekisteristä tullaan poistamaan sääntöjen perusteella ne jäsenet joilla vuotuinen jäsenmaksu on jäänyt suorittamatta viimeisenä kahtena vuonna.

Tätä varten tullaan lähettämään heille muistutus maksamattomuudesta ja siitä haluavtko enää olla sukuseuran jäseniä.

TALOUSARVIOT	2022	2023
Tulot		
Jäsenmaksut	2000	2000
Sukukirjojen myynti	800	1000
Tuotteiden myynti	200	200
Muut tulot	200	200
	<hr/>	<hr/>
	3200	3400
Menot		
Jäsenmaksu SKL	330	330
Matka- ja kokouskulut	500	600
Lehtikulut, jäsenlehti	1000	1000
Pankkikulut	300	300
Kirjanpito- ja toimistokulut	500	500
Sukukokous		1000
Muut kulut	200	200
	<hr/>	<hr/>
Menot yhteensä	3030	4030
Tulot	3200	3400
	<hr/>	<hr/>
Ylijäämä/alijäämä	+70	- 730 e

Lapin sota Hyrynsalmen Kypärävaaralla

Saksalaiset tulevat!

Elettiin jatkosodan viimeisiä päiviä, loppukesällä 5.–7.9. 1944. Hyrynsalmen Luvankylän Kypärävaaralla arki sujui työtä tehden. Talojen vanha väki, naiset ja lapset ahersivat pelloilla. Kaikki rintamakelpoiset miehet oli komennettu rintamatehtäviin. Surviestejäkin kaatuneista oli kylälle sodan kestäessä tullut, mutta elämän oli jatkuttava.

Lauri Kemppainen, Kemppaalan talon 11-vuotias poika autteli äitiä heinän niitossa ja muissa talon töissä. Nuoremista veljistä ei niissä töissä ollut vielä apua. Elämä oli Talvisodan päätyttyä keväällä 1940 alkanut pikkuhiljaa palata tavallisiin uomiinsa, viljeltiin pottua ja ohraa ja hoidettiin pientä karjaa. Sodan äänet eivät juurikaan kantautuneet Kypärävaaralle – mitä nyt joskus etäinen lentokoneen pörinä muistutti käynnissä olevasta sotatilasta.

Kotipellolla heinää tehdessään Lauri tarkasteli syviä kuoppia, jotka venäläisten hävittäjien pudottamat pommit olivat tehneet. Samanlaisia kuoppia oli myös läheisen Luvankoulun ympäristössä. Kohteena ollut uusi koulurakennus oli kuitenkin säästynyt paremmilta kolhuilta.

Lauri kertoo: ”Alangon talon pojat Kalle ja Aulis tulivat meille ja kertoivat, että yöllä heidän aidan taakse oli tullut iso joukko saksalaisia sotilaita ja niillä oli pitkä rivi miinoja siellä. Me hyppäsimme pyöränraatojen selkään katsomaan, millaisia ne ovat. Miinoja oli valtavasti, parikymmentä metriä pitkä pino alumiinilaatikoita pinottuna kolmeen kerrokseen. Vieressä oli yhtä pitkä pino puulaatikoita täynnä jalkaväkimiinoja. Saksalaisia sotilaita oli satoja monenlaisien ajoneuvojen pitkästä parkkirivistöstä päätellen. Ne eivät puhuneet meille mitään vaan touhusivat omiaan siinä tien vieressä.

”Jatkosota venäläisten kanssa oli juuri päättynyt (aselepo 4.9.1944). Lopultakin sota päättyy ja tulee rauha ja miehet pääsevät siviiliin. Sitten yhtäkkiä saksalaiset tulivat tänne Kypärävaaralle ja perustivat

tukikohdan Alangon talon aidan taakse. Ja tuohon Luvankylän koulun luo tulivat myös. Koulun lähellä oli kuusipuska, johon saksalaiset toivat 6 maastoautoa ja 2 sivuvuonullista moottoripyörää. Sotilaat purkivat koulun aitaakin, jotta pääsivät vehkeineen tuonne metsään. Paikka oli siinä nykyisen urheilukentän yläpuolella, siihen aikaanhan kenttää ei vielä ollut.”

Kanssakäymistä saksalaisten kanssa

”Emme me pojat paljon uskaltaneet puhella saksalaisten kanssa. Eimme omaa elämäämme ja ihmettelimme sitä touhua. Yllättäen huomasimme, että ne kaivoivat jotakin Kypäräpuron takana, siinä pellon laidassa olevassa kuusikossa, mistä avautuu näkymä vaaralle ja Kypärätörmään. Puron varren pajukkokin oli niitetty pois. Näimme, että ne tekivät konekivääripesäkettä siihen kuusikkoon. Joku niistä osasi vähän Suomen kieltä ja sanoi, että ”kun ruskit tulevat tuohon mäkeen, niin täältä pannaan, että BRRRR!!!”

Saksalaisten tuloa kylälle ihmeteltiin. ”Kylän akat juoksivat talosta taloon kyselemässä, mitähän tämä merkitsee, kun nämä kertovat, että tänne tulee sota. Uudesta. Joku tiesi saksalaisten kertoneen, että he varmistavat täällä, jotta omat joukot pääsevät perääntymään Suomussalmelta turvallisesti pois. Jotta eivät jää mottiin, kun venäläiset tulevat ajamaan heitä takaa ja pois Suomesta. Mutta eivät ne venäläiset onneksi koskaan tänne tulleet... Silloin Kypärävaaralla ei ollut lainkaan suomalaisia joukkoja, vain muutamia lomalaisia armeijasta. Saksalaiset saivat pehertää täällä rauhassa.”

Saksalaiset ihmettelivät (torstai 7.9.1944) miksi kyläläisiä, siviilejä ei evakuoita pois, kun kohta tänne tulee sota? Epätietoisuus herätti meissä huolta, jotta joudummeko sodan keskelle?”

Jälleen evakkoon

"Seuraavana päivänä (8.9.1944) tuli nimismieheltä käsky valmistautua lähtemään evakkoon. Kaikki elukat (lehmät) piti ajaa tielle kirkonkylän suuntaan. Meiltä kukaan ei pystynyt lähtemään elukoiden saattajiksi, komennettiin vain elukat muiden evakko-laisten elukoiden mukaan. Meillä taisi olla silloin 3–4 lehmää. Elukat piti ajaa tietä myöten Muhokselle saakka ennen kuin ne pääsivät junakuljetukseen. Junavaunut oli varattu evakkolaisille. Elukat tulivat sitten aikanaan sinne evakkopaikkaamme Kruunukylään (Kronoby), jossa me paimensimme niitä."

"Meillä oli kotona kasvattisika, joka oli tar koitus tappa jouluna, mutta me möimme sen saksalaisille. Ne ostivat taloista vasikoita ja sikoja. Käsky oli, että vasikoita ei oteta mukaan, vain hyväjalkaisia lemmiä. Tervolan Heikki, joka oli lomalla rintamalta varoitteli, että saksalaisille ei pitäisi myydä mitään, nehän ovat periaatteessa meidän vihollisiamme nyt. Saksalaiset rakensivat koulun pihaan kinnarpuun ja nahkoivat siat siinä. Me katsoimme sitä kummissamme, koska emme olleet tottuneet, että siat nahkotaan. Hyvä läski ja kamara meni siinä hukkaan.

Ei meillä ollut saksalaisia vastaan mitään, käytiin vaan kauppaa elukoista. Olin äidin kanssa niittämässä ja seivästävässä ohria, kun siihen tuli kaksi saksalaista sotilasta ja he pyysivät viikatetta. Annoin toiselle viikatteen ja hän rupesi niittämään oikein sievästi. Lopuksi hän vielä liippasi viikatteen ja antoi sen sitten minulle takaisin.

Harmitti, kun koiriakaan ei saanut ottaa mukaan ja niin mekin jätimme Hupi-koiramme kotiin.

Meiltähän oli hävinnyt jo Talvisodan aikana hevonen. Liinakko-tamma, joka ei palannut koskaan. Lieneekö kaatunut. Armeija otti myös meidän Leiju-tammamme sotaväkeen ja se oli 4 vuotta armeijan palveluksessa. Isä tiesi missä yksikössä se oli palveluksessa ja hän kävi välillä katsomassa Leijua siellä.

11.9.1944 käskettiin Hyrynsalmen

nimismiestä kiirehtimään kunnan evakuointia ja valvomaan, ettei materiaalin evakuointia suoriteta. Nimismiehen on kaikin keinoin pyrittävä saamaan väestö pois 2 päivän sisällä kunnasta (ote Sotapäiväkirjasta).

"Kun lähdimme Kypärävaaralta (11.-12.9.1944), saimme ottaa mukaan vain välttämättömät tavarat, kaikki muu piti jättää. Uskoimme vielä, että kaikki ovat tallessa, kun palaamme takaisin. Tosin Alappasetäni (Albin) kantoi ennen lähtöä uuden ompelukoneen Lapamaen vaaralle piiloon erään kuusen juurelle. Näimme lähtiesämme, että saksalaiset olivat rakentaneet konekivääripesäkkeet myös koulun taakse kuusikkoon. Siitä oli hyvä näköyhteys vie reiselle maantielle. He olivat myös aloittaneet teiden miinoittamisen. Koko maantie, sillat ja purojen varret miinoitettiin. Itäisin miinoituspaikka oli Ilveskosken silta. Yläkylän pojat sanoivat, että siellä on myös pst-tykki asemissa.

12.9.1944 Hyrynsalmen asemalta noutsi junaan 1082 henkilöä. 14.9. annettiin käsky nimismiehelle, että kaikki tien suunnat on tarkastettava, että ne ovat tyhjät ihmisistä. Saksalaiset panostavat kenttäradan rakennuksia ja parakkeja. Hyrynsalmelaisia kehotetaan viipymättä poistumaan pitäjältä...

..15.9. koko pitäjän väki on evakuoitu ja karjakin oli jo Ristijärvellä saakka. Kenttäradan rakennukset palavat, aseman alue on panostettu. Evakuointi lopetetaan (otteet Sotapäiväkirjasta).

Hyrynsalmen itäisten kylien väki evakuoitiin Pohjanmaalle, Luvankylän väki Kokolan Kronobyyn kylään. Väestö evakuoitiin pääosin junalla, mutta karja vietiin tietä pitkin saattamalla Muhokselle saakka ennen kuin ne pääsivät junakuljetukseen. Perheet ihmettelivät jälkeinpäin, miksi heidät kuljetettiin rannikolle saakka. Kiersi huhuja, että väestö voidaan Venäjän miehittäessä Suomen helpommin evakuoida laivalla Kanadaan.

Evakosta palaaminen savuaville raunioille

Lauri jatkaa: ”Meidän perheemme ei ollut Kruunukylässä kauan, vaan pääsimme paluumatkalle junakyydillä jo lokakuussa. Palatessamme junamatka katkesi Ristijärven Jokikylään, koska saksalaiset olivat räjäyttäneet Kirnukosken rautatiesillan. Lopun matkan taitoimme autokyydillä.

Ihmettelimme muuttuneita maisemia; Pöytävaaran ja Oilingin talot olivat palaneet, Myllykangas oli kunnossa, samoin Ukonmäki. Honkamäen talosta törötti vain savupiippu, samoin Alangon ja Rauhalan taloista, joiden lähellä saksalaisten leiri oli ollut. Pioneerit olivat raivanneet tielle vain kapean kulku-uran, mutta tien sivustat olivat vielä täynnä miinoja. Rauhalan talon raunioiden ja Kypäräpuron välillä suomalaisten pioneerien kuorma-auto oli ajanut miinaan ja auton lavan raato lojui tien penkalla. Kaikkialla oli romua.

Noustuamme vaaralle auto jätti meidät Heteveräjään (risteysalue), josta kävelimme loppumatkan.

Kauhastelimme poltetun koulun raunioita. Valtavan pitkät savupiiput vain ojentuivat taivasta kohden. Kotimme, Kempaala oli savuavina raunioina, samoin suuri Kypärän pihapiiri, Eskola ja Heikkilä. Koko vaaralla jäljelle oli jäänyt vain muutamia pieniä hirsiaittoja ja Vaaralan rakenteilla ollut talo, jota saksalaiset olivat yrittäneet sytyttää, mutta joka oli sitten sammunut itseksensä. Vaaralasta tulikin meidän ensimmäisten päivien suojapaikka. Perheissä tehtiin nopeasti päätöksiä varustaa jäljelle jääneitä pieniä aittarakennuksia ja savusaunoja asumuksiksi. Eskolan väki purki pienen aitan ja kokosi sen uudestaan talon raunioista kohoavan uunin ja savupiipun ympärille. Hirsien väliin kerättiin sammalia riiveiksi, jotta saatiin lämpö jotenkuten pysymään sisällä. Hautalan väki sai asuttavakseen ihan pienen aittarakennuksen, jota lämmitettiin armeijalta jääneellä rautakamiinalla. Heikkilän perhe asettui taloksi saunaan. He heittivät kiukaan pois ja toivat samanlaisen rautakamiinan tilalle. Kypärän suurperheen

väki ja Kruunukylään talveksi 1944–45.”

Aiemmin samoissa talouksissa asuneet suurperheet hajaantuivat omiin perhekuntiin, ja kukin rakensi vähitellen oman talonsa vuosina 1945–47; Hautala, Heikkilä, Eskola, Kempaala, Kaukola, Raitala, Kotila, Kuusela...

”Tilanne oli surkea. Elettiin lokakuun loppupuolta ja talvi oli tulossa. Äitini paistoi leipää poltetun talon raunioille jääneessä uunissa. Oli pakko leipoa, koska kaupasta ei saanut mitään – ja kirkonkylän kaupatkin olivat palaneet. Koko vaaralla, johon Kempaisten suku oli vuosisatojen aikana ehtinyt rakentaa kymmeniä rakennuksia, oli jäljellä enää Vaaralan keskeneräinen talo, Vaarariihi, masiinahuone ja jokunen pieni aitta. Saksalaiset olivat polttaneet myös ison aitan Kypärän talon läheltä. Sen mukana meni kylän yhteinen puimakone. Onneksi Tololan väki lainasi meille puimakonetta, jotta voimme aloittaa puimatyöt. Ennen evakkoon lähtöä olimme nimittäin ehtineet leikata viljan ja laittaa seipäille kuivumaan. Ohra ja ruis oli kuivaa eikä ollut ehtinyt jäätyä. Puimekin viljaa pitkän talvea. Samoin perunat olivat vielä pellossa. Saksalaiset eivät olleet kajonneet niihin.”

”Onneksi Ukonmäen Yrjö otti meidän perheemme asumaan Ukonmäelle. Olin 11-vuotias eikä minusta ollut isoa apua uuden asunnon hankkimisessa. Asuimme tilapäisesti myös kahdessa pienessä aitasessa, jotka sijaitsivat Kempaalan ja Heikkilän välissä. Isä teki sitten pinnoista ja laudoista väliaikaisen asunnon, Kämpän”, aitan taakse Kempaalan ja Heikkilän väliin. Kämpää lämmitettiin Suomen armeijalta jääneellä rautaisella kamiinalla.

Alappa-setä asettui perheineen talveksi Tololanniemelle, Tuomikon taloon. Asuminen siellä kävi kuitenkin ahtaaksi ja perhe alkoi rakentaa omaa taloaan, joka nimettiin Kaukolaksi. Alapan poika Jorma jäi kuitenkin Tololaan ja hänestä tuli lapsettoman pariskunnan ottopoika.

Uusi alku

”Joka puolella alkoi valtava työn touhu ja

uusien talojen rakentaminen. Alappa-setäni kävi hakemassa hevosemme Ristijärveltä, kun kuuli sen olevan siellä. Isä ei ollut vielä kotiutunut, hän oli vielä jossakin Kemmin pohjoispuolella rintamalla saksalaisia takaa-ajamassa. Hän palasi kotiin vasta marraskuussa, kun oli jo täysi talvi. Me nuoret veljekset jouduimme olemaan talon isäntinä siihen saakka. Kävimme veljeni Ville kanssa Ukonmäeltä käsin hevosella hakemassa turnipseja elukoille vaaran turnipsikuopasta. Mietimme, mahtaakohan hevonen muistaa tien kotiin. Kun lähestyimme Heteveräjää, hevosen pää alkoi heilua ja se suorastaan hyökkäsi kotitielle. Kyllä se muisti! Hevosestamme oli tullut vähän säikympi sodassa, se kavahti voimakkaita ääniä. Sen lautasella oli myös pitkä haavoittumisen aiheuttama arpi.”

”Saksalaisten perääntymisen jäljiltä tiet olivat edelleen täynnä miinoja. Pioneerit purkivat niitä vasta seuraavana kesänä (1945). Pioneerit myös rakensivat pyöreistä tukeista tilapäiset sillat purojen ja jokien yli. Sotapäiväkirjassa kerrotaan, että Kuhmon ja Hyrynsalmen suunnista lähestyneet pioneerit kohtasivat Kypärävaaralla. Ilveskosken, Siltakosken ja Kypäräpuron sillat oli räjäytetty taivaan tuuliin ja niiden ympäristössä ei saanut liikkua. Kävellessäni Vaaralan taloon minua pelotti, että tie on miinoitettu. Onneksi vältyin astumasta miinaan. Toisin kävi Tololan Aapelille, joka kalareissullaan astui miinaan Siltakoskella ja menetti jalkansa. Olimme seuraavana kesänä katsomassa, kun pioneerit purkivat miinoitteita Ilveskosken lähellä. Läheinen peltoalue oli täynnä miinoja. Pioneerit olivat virittäneet merkkilankoja ja kepillä viერი vieren tunnustellen he etsivät niitä.”

”Koulunkäynti keskeytyi pariaksi vuodeksi kaikilta lapsilta. Palanut Luvankylän koulu oli rakennettu 1938-39 ja uuden rakentaminen oli valtava urakka. Pidettiin pirttikoulua ja kiertokoulua mm. Tololassa. Kävimme Niemelän Markuksen kanssa muutaman päivän Nuottimäen kunnalliskodissa järjestetyssä koulussa, mutta tulimme pois, kun isä sanoi, että on sitä pojat työtä kotonakin,

että lähdetäänpäs hirsimetsään! Ja niin sitä lähdettiin. 220 runkoa leimattiin Riekkisen maisemasta. Isä neuvoi, kuinka justeerilla kaadetaan puu. Aamulla menimme savottaan, laitettiin puolenkymmentä pölkkyä rekeen ja minä ajojin ne vaaralle. 11-vuotias savottamies!”

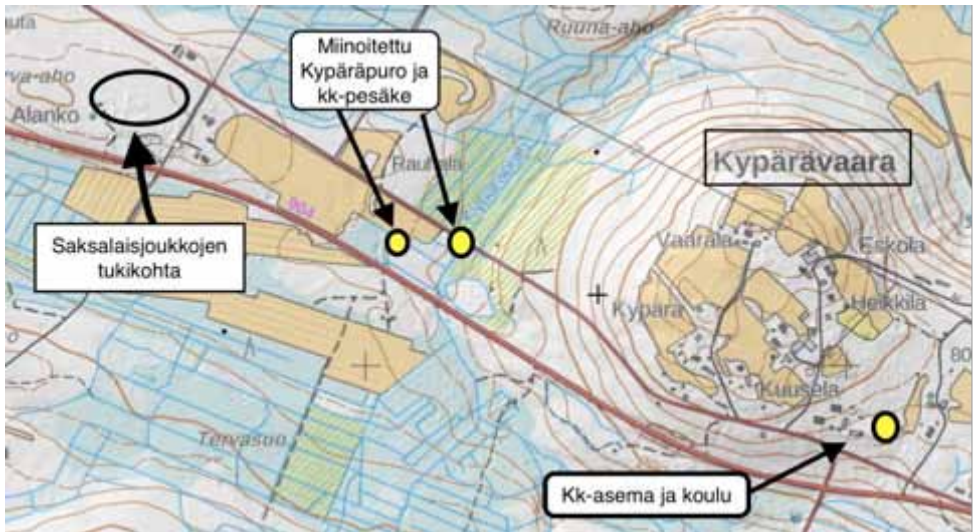
”Saksalaisten Hyrynsalmea koskettanut Lapin sota ja asutuksen tuhoaminen alkoi siis Kypärävaarasta. Se oli itäisin tuhattu kylä. Vaaran itäpuolella sijainneet tierakenteet tuhoittiin ja miinoitettiin Ilveskoskelle saakka, mutta rakennukset, kuten Tololan niemi ja Karhula säästyivät. Lähtiessään saksalaiset tuhosivat vielä räjäyttämällä ylimääräiset tarvikkeensa Terva-ahon leiripaikalla, johon jäi muistoksi valtava monttu. Myöhemmin kankaalta sahapuita ottaessamme havaitsimme puista töröttävän latvaan saakka täynnä metallinsirpaleita, puuruuveja ja vaikka mitä. Heiltä ei jäänyt juurikaan käyttökelpoisia tavaroita tai rakennelmia kylälle. Jäljelle jäi ainoastaan alumiinista valmistettuja miinankuljetustelineitä, joita keräsimme ison kasan. Niitä oli sitten kaikissa taloissa, missä niitä käytettiin lypsyjakkarina tai pesusoikkojen ja vesi-saavien alustoina.”

Kunnallisneuvos Lauri Kempainen

Saksalaisten joukkojen sijoittuminen Kypärävaaralla 1944.
 Kuva Ilpo Kempainen

Kypärävaaran tuho 1944. Saksalaisten miinoitteet Kuhmantiellä.
 Kuva: Ilpo Kempainen

Suomalaisten pioneerien kirjoitus kylän polttamisesta 1944. Kuva Ilpo Kempainen

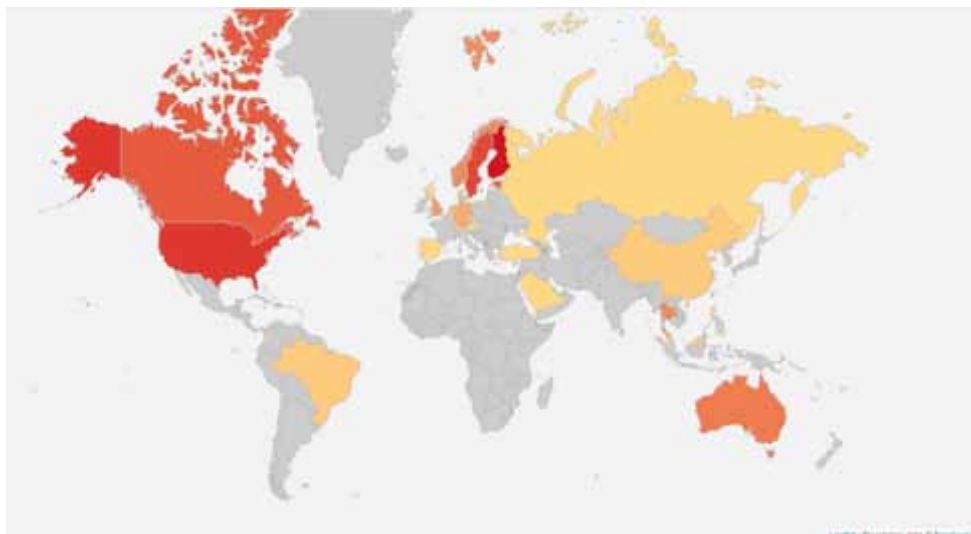
Kemppaisten levinneisyys

Sukuseuratyössä keskitytään usein suvun juuriin ja siihen mistä ollaan tulossa. Joskus on hyvä luoda silmäys myös siihen missä nyt ollaan menossa, esimerkiksi suvun edustajien nykyisten asuinpaikkojen suhteen.

io) tarjoaa mahdollisuuden tutkia sukunimien maailmanlaajuisia levinneisyyttä. Kannassa on yli puolet maailman ihmisistä. Euroopan ja Pohjois-Amerikan osalta se on hyvin kattava, mutta Afrikan ja Aasian osalta tietoja puuttuu.

Kemppaiset maailmalla

Verkkosivusto Forebears (www.forebears.com).

Kemppaisia palvelu löytää 8 667 kpl, joista vähemmän yllättäen 7 467 kpl asuu Suomessa. Kaksi muuta isompaa keskittymää löytyvät USA:sta 571 kpl ja Ruotsista 413 kpl. Neljäntenä listalla ovat Kanada 55 kpl ja Viro 46 kpl. Kaikkiaan Kemppaisia löytyy 27 maasta, mukaan lukien hieman eksoottisempiakin paikkoja kuten Malesia ja Hong Kong.

Lisäksi palvelusta löytyy Kemppaista läheltä liippaavia sukunimiä varsinkin USA:sta, eikä liene väärin olettaa, että ainakin osa niistä on aikojen saatossa tulleita muutoksia Kemppaisesta. Esim. Kempainen, Kemppanen, Kemppaynen, Kempainen ja Keinppainen saattavat olla tällaisia.

Kemppaiset Suomessa

Digi ja Väestötietoviraston Nimipalvelun mukaan Suomessa asuu 7419 Kemppaista, 3961 miestä ja 3890 naista. Lisäksi nimensä todennäköisesti avioituessa muuksi muuttaneita Kemppaisia on Suomessa 3046, jotka ovat lähes kaikki naisia.

Kemppaiset on vankasti kainuulainen suku ja Kainuussa asuukin yli 2 000 Kemppaista. Lukumääräisesti eniten Kemppaisia asuu Kajaanissa (829 kpl) ja väkilukuun

Kunta, Kemppaisten lukumäärä, prosenttiosuus asukkaista

Kajaani: Kemppainen, 829 kpl (2,21 %)
Oulu: Kemppainen, 655 kpl (0,33 %)
Helsinki: Kemppainen, 425 kpl (0,07 %)
Hyrnsalmi: Kemppainen, 309 kpl (12,84 %)
Suomussalmi: Kemppainen, 290 kpl (3,54 %)
Espoo: Kemppainen, 241 kpl (0,09 %)
Vantaa: Kemppainen, 240 kpl (0,11 %)
Jyväskylä: Kemppainen, 185 kpl (0,13 %)
Lahti: Kemppainen, 185 kpl (0,15 %)
Tampere: Kemppainen, 180 kpl (0,08 %)
Sotkamo: Kemppainen, 167 kpl (1,59 %)
Turku: Kemppainen, 167 kpl (0,09 %)
Kuopio: Kemppainen, 160 kpl (0,14 %)
Ristijärvi: Kemppainen, 127 kpl (9,44 %)
Puolanka: Kemppainen, 125 kpl (4,57 %)

suhtautettuna Hyrnsalmella 309 kpl (12,84 %), jossa se on toiseksi yleisin sukunimi. Kunnan yleisin sukunimi Kemppainen taas on Ristijärvellä. Kemppaisia löytyy runsaasti myös muista Kainuun kunnista.

Kemppaiset ovat myös kerääntyneet sinne minne ihmiset Pohjois-Suomessa ja Suomessa yleensäkin. Oulun seudulta ja pääkaupunkiseudulta löytyy molemmista tuhatpäiset Kemppaispopulaatiot.

Lisäksi Kemppaisia esiintyy esim. Keski-Suomessa. Karstulassa päästään jopa kainuulaisiin lukemiin, kun Kemppainen on kunnan kolmanneksi yleisin sukunimi. Myös Viitasaarella, Pihtiputaalla, Kannonkoskella ja Kivijärvellä on mainittavia määriä Kemppaisia.

Suomessa on 22 881 sukunimeä, jolla on yli 20 edustajaa. Kemppainen yltää tilastossa sijalle 65 ja kaikkiaan yli 20 hengen Kemppaistihentymiä on yli 70 kunnassa. Voidaankin todeta, että Kemppaiset ovat iso ja laajalle levinnyt suku, mikä entisestään lisää myös sukuseuratyön merkitystä ja vaikutuspiiriä.

Tuomas Kemppainen

Paltamo: Kemppainen, 117 kpl (3,35 %)
Rovaniemi: Kemppainen, 110 kpl (0,18 %)
Kempele: Kemppainen, 68 kpl (0,39 %)
Lohja: Kemppainen, 67 kpl (0,14 %)
Hyvinkää: Kemppainen, 61 kpl (0,13 %)
Hämeenlinna: Kemppainen, 61 kpl (0,09 %)
Karstula: Kemppainen, 60 kpl (1,42 %)
Hollola: Kemppainen, 59 kpl (0,25 %)
Lappeenranta: Kemppainen, 59 kpl (0,08 %)
Joensuu: Kemppainen, 56 kpl (0,07 %)
Nurmijärvi: Kemppainen, 55 kpl (0,13 %)
Viitasaari: Kemppainen, 54 kpl (0,82 %)
Muhos: Kemppainen, 51 kpl (0,57 %)
Lempäälä: Kemppainen, 49 kpl (0,22 %)
Kuhmo: Kemppainen, 48 kpl (0,56 %)
Porvoo: Kemppainen, 48 kpl (0,1 %)
Järvenpää: Kemppainen, 47 kpl (0,11 %)
Kemi: Kemppainen, 46 kpl (0,21 %)
Savonlinna: Kemppainen, 46 kpl (0,13 %)

Mikkeli: Kemppainen, 44 kpl (0,08 %)
Pihlajavesi: Kemppainen, 43 kpl (1,02 %)
Kouvola: Kemppainen, 42 kpl (0,05 %)
Sodankylä: Kemppainen, 42 kpl (0,49 %)
Vihti: Kemppainen, 42 kpl (0,14 %)
Imatra: Kemppainen, 41 kpl (0,15 %)
Kuusamo: Kemppainen, 40 kpl (0,26 %)
Seinäjoki: Kemppainen, 39 kpl (0,06 %)
Vaala: Kemppainen, 38 kpl (1,25 %)
Kokkola: Kemppainen, 36 kpl (0,08 %)
Rauma: Kemppainen, 36 kpl (0,09 %)
Tuusula: Kemppainen, 35 kpl (0,09 %)
Raasepori: Kemppainen, 33 kpl (0,12 %)
Uusikaupunki: Kemppainen, 33 kpl (0,21 %)
Kirkkonummi: Kemppainen, 32 kpl (0,08 %)
Ii: Kemppainen, 29 kpl (0,3 %)
Salo: Kemppainen, 29 kpl (0,05 %)
Tornio: Kemppainen, 29 kpl (0,13 %)
Ylöjärvi: Kemppainen, 29 kpl (0,09 %)
Iisalmi: Kemppainen, 25 kpl (0,11 %)
Keminmaa: Kemppainen, 25 kpl (0,3 %)
Kotka: Kemppainen, 25 kpl (0,05 %)
Liminka: Kemppainen, 25 kpl (0,25 %)
Varkaus: Kemppainen, 25 kpl (0,12 %)
Inari: Kemppainen, 24 kpl (0,35 %)
Kerava: Kemppainen, 24 kpl (0,07 %)
Riihimäki: Kemppainen, 24 kpl (0,08 %)
Saarijärvi: Kemppainen, 24 kpl (0,25 %)
Taivalkoski: Kemppainen, 24 kpl (0,58 %)
Mäntsälä: Kemppainen, 23 kpl (0,11 %)
Pori: Kemppainen, 23 kpl (0,03 %)
Raahe: Kemppainen, 23 kpl (0,09 %)
Tyrnävä: Kemppainen, 23 kpl (0,34 %)
Forssa: Kemppainen, 22 kpl (0,13 %)
Kiuruvesi: Kemppainen, 22 kpl (0,26 %)
Nokia: Kemppainen, 22 kpl (0,07 %)
Pudasjärvi: Kemppainen, 21 kpl (0,26 %)
Siikalatva: Kemppainen, 20 kpl (0,36 %)
Äänekoski: Kemppainen, 20 kpl (0,1 %)

Lähde Helsingin Sanomat: <https://www.hs.fi/kotimaa/art-2000005394490.html>

Kainuussa toimivat sukuseurat perustavat yhdessä Kainuun Opiston kanssa tammimetsän opiston alueelle

Vajaa kaksi vuotta sitten Sukuseura Keräsen ja Kempaisten sukuseuran kesken heräsi ajatus perustaa kainuulaisten sukuseurojen kesken yhteinen tammimetsä Kainuun Opistolle Paltamon Mieslahteen. Asiaa alettiin valmistelevaan ja tiedustelemaan sukuseuroilta halukkuutta hankkeeseen. Tällä hankkeella halutaan muistaa ja kunnioittaa Kainuun eri sukujen tekemää työtä, luoda yhteisöllisyyttä, yhteistyötä sekä jatkuvuutta kainuulaisessa elämässä. Samalla jättää pysyvä merkki ja muistutus tuleville sukupolville.

Tämän johdosta kokoonnuttiin perjantaina, 23.4.2021 Kainuun Opistolla sopimaan hankkeen käynnistämisestä. Tähän mennessä on ilmoittautunut 14 Kainuussa toimivaa sukuseuraa: Sukuseura Keränen ry, Oikaristen sukuseura ry, Kempaisten sukuseura ry, Määttä sukuseura ry, Sukuseura Moilasen ry, Haveristen sukuseura ry, Mularien sukuseura ry, Karppisten sukuseura ry, Tervo-Tervonen sukuseura

ry, Tolosten sukuseura ry, Savo/Kainuun Väisästen sukuseura ry, Mustosten sukuseura ry, Leinosten sukuseura ry ja Eskil Piira sukuseura ry.

Tilaisuudessa käytiin läpi peurстамiseen liittyviä toimenpiteitä ja huomioita. Kauppa-puutarhuri Ari Partanen oli kutsuttuna tilaisuuteen siitä, mitä tulee huomioida metsän ja puiden istuttamisessa. Tilaisuudessa sovittiin jatkotoimenpiteistä ennen varsinaista istutustapahtumaa.

Istutuspäiväksi alustavasti sovittiin 29.5.2021. Tammimetsän paikaksi katsottiin opistolta Tahvintien suuntaan pysäköintialueen viereinen pelto. Tästä tiedotetaan vielä erikseen.

Hankkeeseen on vielä mahdollista tulla mukaan. Siitä on ilmoitettava ja sovittava allekirjoittaneen kanssa.

Matti Kempainen
yhteyshenkilö
Kempaisten sukuseura ry

Sukuseurojen edustajat kuvassa

Kemppaisten sukuseura
Jäsenmaksulomake

LASKU

www.kemppaistensukuseura.fi

Päivämäärä

10.5.2021

Eräpäivä

24.6.2021

	Määrä	A-hinta €	Yhteensä €
VUOSIJÄSENMAKSU v. 2021 (ei koske ainaisjäseniä)	1 kpl	15,00	
Kemppaisten sukuseura ry Y-tunnus 1621153-1			
Saajan tili nro Mottag- kontonr	FI28 8000 1170 3038 05 DABAFIHH	TILISIIRTO GIDERING Vuosijäsenmaksu 2021 (15 euroa)	
Saaja Mottagare	Kemppaisten sukuseura ry		
Maksaja Betalare			
Allekirjoitus Underscrift		Viesti Postiosoite	
Tilitä Från konto			Maksu EUR 15,00

Muista ilmoittaa, jos et halua jatkaa sukuseuran jäsenyyttä, tai jos lehden saatuasi sukuseuramme jäsen on siirtynyt ajasta ikuisuuteen.

Sukuseuran myytävät jäsentuotteet 2021:

Sukukirjat Kemppaiset Kainuusta

- I-osaa ei saatavissa tällä hetkellä (loppuun myyty)
- II-III -osat yksittäin 40 euroa/kpl, yhdessä 70 euroa

Isännänviiri kotiin tai lomamökille 70 euroa/kpl

Pöytästandaari 35 euroa/kpl

T-paita musta, koot S-XXL 10 euroa/kpl

Pikee-paita vaalean sininen S-XL 15 euroa/kpl

Osoitetietojen lähde: Kemppaisten sukuseura ry

Posti Green

Osoitteen muutokset ja eroamisilmoitukset:

sähköposti: kemppainsten.sukuseura@gmail.com

Puheenjohtaja: Matti Kemppainen, Lietekyläntie 85, 98400 Hyrynsalmi

sähköposti: matt.a.kempp@gmail.com

Sihteeri: Ari Kemppainen, Markkikedontie 7, 68320 Ruotsalo

sähköposti: arikalervo.kemppainen@gmail.com

**KEMPPAISTEN
SUKUSEURA RY**

Palautusosoite:
Kemppaisten sukuseura ry
Matti Kemppainen
Lietekyläntie 85
89400 Hyrynsalmi